

Asia C-87/19**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

7.2.2019

Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettuan ylin
hallintotuomioistuin)**Ennakkoratkaisupyynnön päätöksen tekemispäivä:**

23.1.2019

Kantaja:

TV Play Baltic AS

Vastaaja:

Lietuvos radijo ir televizijos komisija

Pääasian kohde

Edelleenlähettämismääräyksen myöntämättä jättämisestä
annetun vastaajan päätöksen kumoaminen; velvollisuus toteuttaa tietyt toimet

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 56 artiklan tulkinta

Sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä
7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston
direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 2 artiklan m alakohdan tulkinta

Yleispuhelinpalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen
ja -palvelujen alalla 7 päivänä maaliskuuta 2002 annetun Euroopan parlamentin ja
neuvoston direktiivin 2002/22/EY (yleispuhelinpalveludirektiivi) 31 artiklan 1 kohdan,
sellaisena kuin se on muutettuna 25 päivänä marraskuuta 2009 annetulla Euroopan
parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/136/EY, tulkinta

Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 267 artiklan kolmas kohta

Ennakkoratkaisukysymykset

- 1) Onko sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisestä sääntelyjärjestelmästä 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/21/EY (puitedirektiivi) 2 artiklan m alakohtaa tulkittava siten, että ”sähköisen viestintäverkon tarjoaminen” ei kata kantajan harjoittaman kaltaista televisio-ohjelmien edelleenlähettämistä kolmansien osapuolen omistamien satelliittiverkkojen kautta?
- 2) Onko yleispalvelusta ja käyttäjien oikeuksista sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen alalla 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/22/EY (yleispalveludirektiivi) 31 artiklan 1 kohtaa, sellaisena kuin se on muutettuna 25.11.2009 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä 2009/136/EY, tulkittava siten, että sillä estetään jäsenvaltioita asettamasta siirtovelvollisuutta (eli velvollisuutta lähettää televisiokanava kolmansien osapuolten omistamien satelliittiverkkojen kautta ja antaa kyseinen lähetys loppukäyttäjien saataville) talouden toimijoille, kuten kantajalle, joka 1) lähettää ehdollisen käyttöoikeuden järjestelmän suojaamaa televisiokanavaa kolmansien osapuolten omistamien satelliittiverkkojen kautta ja sitä varten vastaanottaa kyseiseen aikaan lähetettyjä televisio-ohjelmien signaaleja (kanavia), muuntaa ne, salaa ne ja lähettää ne satelliittilähetyksiasemalle, josta ne lähetetään keskeytymättä takaisin maahan, ja 2) tarjoaa asiakkaille televisiokanavapaketteja ja tarjoaa sitä varten käyttöoikeuden kyseiseen suojattuun televisiolähetykseen (tai sen osaan) ehdollisen käyttöoikeuden mahdollistavan laitteen avulla korvausta vastaan?
- 3) Onko direktiivin 2002/22 31 artiklan 1 kohtaa, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/136, tulkittava siten, että säännöksen soveltamiseksi merkittävän määrän loppukäyttäjää ei katsota käyttävän sähköisiä viestintäverkkoja (tässä tapauksessa satelliittilähetyksverkkoja) pääasiallisena keinonaan vastaanottaa radio- ja televisiolähetykskanavia, jos kyseisiä verkkoja käyttää pääasiallisena keinonaan vain noin kuusi prosenttia kaikista loppukäyttäjistä (tässä tapauksessa kotitalouksista)?
- 4) Kun arvioidaan, onko direktiivin 2002/22 31 artiklan 1 kohdan, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/136, soveltaminen perusteltua, onko otettava huomioon internetkäyttäjät, jotka voivat maksutta katsella kyseisiä televisio-ohjelmia (tai osaa niistä) suorina lähetyksinä verkossa?
- 5) Onko Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 56 artiklaa tulkittava siten, että se estää jäsenvaltioita asettamasta talouden toimijoille, kuten kantajalle, pakollista velvollisuutta lähettää edelleen televisiokanavaa sähköisen viestintäverkon kautta maksutta, kun lähetystoiminnan harjoittaja, jonka hyödyksi kyseinen velvollisuus asetetaan, on täysin kykeneväinen

lähettämään kyseiset televisiokanavat itse saman verkon kautta omilla varoillaan?

- 6) Onko Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 56 artiklaa tulkittava siten, että se estää jäsenvaltioita asettamasta talouden toimijoille, kuten kantajalle, pakollista velvollisuutta lähettää edelleen televisiokanavaa sähköisen viestintäverkon kautta maksutta, kun kyseinen velvollisuus kattaisi vain noin kuusi prosenttia kaikista kotitalouksista ja kyseisillä kotitalouksilla on mahdollisuus katsella kyseistä televisiokanavaa maanpäällisen televisiolähetysverkon tai internetin välityksellä?

Viitatus unionin oikeussäännöt

Sopimus Euroopan unionin toiminnasta (jäljempänä SEUT), 56 artikla

Sähköisten viestintäverkkojen ja niiden liitännäistoimintojen käyttöoikeuksista ja yhteenliittämisestä 7.3.2002 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2002/19/EY (käyttöoikeusdirektiivi), sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/140/EY, johdanto-osan toinen ja kolmas perustelukappale

Direktiivin 2002/21 johdanto-osan viides perustelukappale sekä 2 artiklan a, c, j ja m alakohta

Direktiivin 2002/22 johdanto-osan 44 ja 45 perustelukappale ja 31 artiklan 1 kohta, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/136

Viitatus kansalliset oikeussäännöt

Tietojen antamista yleisölle koskevan Liettuan lain (Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas) 2 §:n 34, 58 ja 60 momentti (sellaisina kuin ne ovat muutettuina 30.9.2010 annetulla lailla nro XI-1048)

Tietojen antamista yleisölle koskevan Liettuan lain 2 §:n 58 momentti, 30 § ja 33 §:n 5–9 momentti (sellaisina kuin ne ovat muutettuina 21.5.2015 annetulla lailla nro XII-1731)

Liettuan kulttuuriministerin 1.4.2011 annetulla määräyksellä nro IV-281 hyväksytyjen televisio- ja radiolähetysten toimilupia ja edelleen lähetettävää sisältöä koskevien sääntöjen (Transliavimo veiklos ir retransliuojamo turinio licencijavimo taisyklės) 78 ja 80–83 kohta (sellaisina kuin ne ovat muutettuina 30.9.2015 annetulla määräyksellä nro IV-659)

Yhteenveto tosiseikoista ja menettelystä pääasiassa

- 1 Kantaja, TV Play Baltic AS (ent. nimi Viasat AS) on Virossa rekisteröity yritys, joka harjoittaa muun muassa maksullisten satelliittiteitse toimitettavien

televisiokanavapakettien jakelua Liettuassa. Toiminnassaan kantaja käyttää korvausta vastaan kolmansien osapuolten omistamaa satelliittiverkkoa (tai erillisiä verkon osia) ja siihen liittyviä palveluja.

- 2 Tietojen antamista yleisölle koskevaan lakiin tehtiin 21.5.2015 muutoksia, joiden seurauksena kantajan toiminta rinnastettiin 1.10.2015 alkaen kansallisen lain mukaisesti televisiolähetysten edelleenlähetystoimintaan, ja kyseisestä päivästä lähtien kantaja muun muassa veloitettiin lähettämään edelleen kaikki Liettuan julkisen elimen Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija (Liettuan kansallinen radio ja televisio, jäljempänä LRT) salaamattomat televisiokanavat, ”LRT Kultūra” mukaan luettuna. Asian käsittelyn tässä vaiheessa ei ole mitään perusteltua syytä epäillä, etteikö kantajaa voitaisi pitää kansallisen lain mukaisesti talouden toimijana, joka tarjoaa edelleenlähetyspalveluja.
- 3 Koska LRT kieltäytyi vastaamasta kustannuksista, jotka liittyivät televisiokanava LRT Kultūran signaalin siirtoon satelliittilähetysasemalle, kantaja pyysi 1.10.2015 Lietuvos radijo ir televizijos komisijalta (Liettuan radio- ja televisiolautakunta, jäljempänä lautakunta) vapautusta velvollisuudesta lähettää edelleen kyseistä televisiokanavaa.
- 4 Lautakunta hylkäsi kantajan pyynnön riidanalaisella päätöksellä.
- 5 Kantaja nosti kanteen Vilniaus apygardos administracinis teismasissa (Vilnan alueellinen hallintotuomioistuin), jossa kantaja vaati muun muassa lautakunnan päätöksen kumoamista, lautakunnan määräämistä tekemään uusi päätös, jossa kantaja vapautetaan velvollisuudesta lähettää edelleen Liettuan julkisen elimen LRT:n televisiokanavaa LRT Kultūra (nytemmin ”LRT Plus”), ja korvaamaan kantajalle oikeudenkäynnistä aiheutuneet kulut.
- 6 Vastaaja (lautakunta) ja kolmas osapuoli, jota asia koskee (LRT), väittivät, että kantajan kanne olisi hylättävä.
- 7 Vilniaus apygardos administracinis teismas hyväksyi 4.1.2017 antamallaan tuomiolla kantajan kanteen osittain mutta ratkaisi, että vastaajan päätös oli siltä osin perusteltu kuin päätöksessä hylättiin kantajan pyyntö saada vapautus velvollisuudesta lähettää edelleen televisiokanavaa LRT Kultūra, ja tuomioistuin hylkäsi kanteen siltä osin.
- 8 Muutoksenhaussa kantaja vaati Vilniaus apygardos administracinis teismasin 4.1.2017 annetun tuomion kumoamista ja uutta tuomiota, jossa kanne hyväksyttäisiin kokonaisuudessaan ja kantajan oikeudenkäyntikulut korvattaisiin.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyynnön perusteista

Yleispalveludirektiivin soveltaminen oikeussuhteisiin kyseenä olevassa asiassa

- 9 Tässä asiassa on kyse ensinnäkin siitä, kuuluuko kantajalle kansallisen lain mukaisesti asetettu velvollisuus lähettää edelleen muun muassa televisiokanavaa LRT Kultūra (LRT Plius) yleispalveludirektiivin 31 artiklan soveltamisalaan.
- 10 Kyseisessä artiklassa annetaan jäsenvaltioille mahdollisuus asettaa kohtuullisia siirtovelvollisuuksia, ”jos se on välttämätöntä kunkin jäsenvaltion selkeästi määrittelemien yleisen edun mukaisten tavoitteiden saavuttamiseksi”, ja velvollisuuksien on oltava ”oikeasuhteisia ja avoimia” (ks. esim. unionin tuomioistuimen tuomio 3.3.2011, komissio v. Belgia, C-134/10, EU:C:2011:117, 50 kohta). Koska unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kulttuuripolitiikka voi olla yleiseen etuun liittyvä pakottava syy, jolla voidaan perustella palvelujen tarjoamisen vapauteen kohdistuva rajoitus (ks. vastaavasti tuomio 13.12.2007, United Pan-Europe Communications Belgium SA ym. v. Belgian valtio, C-250/06, EU:C:2007:783, 41 kohta, ja tuomio 3.3.2011, komissio v. Belgia, C-134/10, EU:C:2011:117, 44 kohta), asiaa käsittelevä jaosto ei käsittelyn tässä vaiheessa epäile, etteikö televisiokanava LRT Kultūran (LRT Pliusin) sisältö, jota siirtovelvollisuus koskee, täytä pohjimmiltaan yleisen edun tavoitteluun liittyviä vaatimuksia.

Kantajan aseman tunnustaminen sähköisen viestintäverkon tarjoajana

- 11 Tässä asiassa on erityisesti tarpeen vahvistaa, onko niin että nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevissa olosuhteissa kantajaa ei tosiasiallisesti voitaisi pitää yleispalveludirektiivin 31 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna sähköisiä viestintäverkkoja tarjoavana talouden toimijana.
- 12 Kyseisessä säännöksessä tarkoitettu ”sähköisen viestintäverkon tarjoaminen” on puitedirektiivin 2 artiklan m alakohdassa olevan määritelmän mukaan ”tällaisen verkon luomista, ylläpitoa, valvontaa tai saataville asettamista”.
- 13 ”Sähköisellä viestintäverkolla” tarkoitetaan EU:n lainsäätäjän määritelmän mukaan ”siirtojärjestelmiä sekä soveltuvin osin kytkentä- tai reitityslaitteistoa ja muita välineitä – myös verkkoelementtejä, jotka eivät ole aktiivisia – joilla voidaan siirtää signaaleja johtojen välityksellä, radioteitse, optisesti tai muulla sähkömagneettisella tavalla, mukaan luettuina satelliittiverkot, kiinteät (piiri- ja pakettikytkentäiset, mukaan luettuna internet) ja maanpäälliset matkaviestintäverkot, sähkökaapelijärjestelmät siinä määrin kuin niitä käytetään signaalinsiirtoon, radio- ja televisiolähetyskäyttöön käytetyt verkot sekä kaapelitelevisioverkot riippumatta siitä, minkä tyyppistä informaatiota niissä siirretään” (puitedirektiivin 2 artiklan a alakohta).
- 14 Harjoittaessaan (kansallisessa laissa määriteltyä) televisiolähetysten edelleenlähetystoimintaa kantaja käyttää muiden talouden toimijoiden omistamaa

viestintäinfrastruktuuria, joka on tarkoitettu televisio-ohjelmien (lähetyksen) vastaanottamiseen ja salaamiseen sekä asiaankuuluvien signaalien siirtämiseen satelliittilähetyksensä kautta päätelaitteeseen, jossa signaalien salaus puretaan. Toisin sanoen kantaja ei omista sähköistä viestintäverkkoa (tai sen erillisiä osia) eikä osallistu suoraan kyseisen verkon (tai sen erillisten osien) ylläpitoon ja hallintoon, vaan lähtökohtaisesti kantaja käyttää korvausta vastaan muiden henkilöiden – satelliittilähetyksensä operaattori mukaan luettuna – hallinnoimaa ja ylläpitämää (satelliitti)viestintäverkkoa (tai verkon osia) siirtääkseen omat signaalinsa. Voitaisiin kuitenkin katsoa, ettei kyseinen seikka yksinään riitä kumoamaan sitä arviota, että kyseistä infrastruktuuria (tai erillisiä verkon osia) käyttävä talouden toimija on katsottava sähköisten viestintäverkkojen tarjoajaksi puitedirektiivin 2 artiklan m alakohdan soveltamiseksi.

- 15 Käyttöoikeusdirektiivin, sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 2009/140, johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan, että ”– – Operaattori voi omistaa perusverkon tai järjestelmät tai vuokrata ne osittain tai kokonaisuudessaan.” Kun kantaja tarjoaa satelliittitelevisiopalveluja ja jotta se voisi antaa asiakkailleen mahdollisuuden katsella televisiokanavia, joita ei lähetetä satelliittiverkon kautta (kysymyksessä olevaa televisiokanavaa ei myöskään lähetetä satelliittilähetyksensä kautta), kantaja huolehtii asianmukaisesta infrastruktuurista siirtääkseen signaalit asiakkaan päätelaitteeseen. Toisin sanoen kantajan on – tekemällä sopimuksia asiaankuuluvia satelliittiverkon osia (laitteita) hallinnoivien talouden toimijoiden kanssa – hankittava resursseja kyseisestä verkosta, kuten kiinteitä yhteyksiä ja satelliittilähetyksensä oma alue, jota käytetään yksinomaan kantajan signaalien tuottamiseen ja siirtämiseen. Tämä merkitsee, että juuri kyseinen talouden toimija muun muassa yhdistämällä erillisiä verkon osia luo asianmukaisen siirtojärjestelmän, joka on tarkoitettu sen jakelupakettiin sisältyvien televisiokanavien vastaanottamiseen, muuntamiseen, salaamiseen, siirtämiseen satelliittilähetyksensä sille ja lähettämiseen sieltä loppukäyttäjille. Lisäksi ainoastaan kantaja päättää käyttöoikeuksista suojattuun televisiolähetykseen käyttämällä ehdollisen käyttöoikeuden mahdollistavia laitteita (loppukäyttäjille toimitettavia koodauksen purkulaitteita ja koodikortteja). Näyttää siis olevan perusteita katsoa, että televisiolähetyksen edelleen lähettämiseen satelliittiverkon kautta liittyvä kantajan toiminta ja mahdollisuuden tarjoaminen tietyille asiakkaille ottaa vastaan kyseisiä signaaleja ja purkaa niiden salausta käyttämällä ehdollisen käyttöoikeuden mahdollistavia laitteita voitaisiin katsoa sähköisten viestintäverkkojen tarjoamiseksi puitedirektiivin mainitun säännöksen soveltamiseksi.
- 16 Toisaalta voidaan kohtuudella päätellä, että kyseiset suhteet kantajan ja satelliittiverkon ja/tai sen erillisten osien operaattoreiden (tai hallinnoijien) välillä voitaisiin perustellusti luokitella käyttöoikeuden hankkimiseksi sähköisiin viestintäverkkoihin muun muassa puitedirektiivin soveltamiseksi eikä sähköisten viestintäverkkojen tarjoamiseksi. Tällainen merkityksellisten tosiseikkojen luokittelu tässä asiassa johtaisi sellaiseen arvioon, että kantajalle kansallisen lain mukaisesti asetettua pakollista velvollisuutta lähettää edelleen televisiokanavaa LRT Kultūra (LRT Plius) ei voitaisi johtaa yleispalveludirektiivin kyseessä

olevasta säännöksestä (ks. vastaavasti unionin tuomioistuimen tuomio 13.12.2018, Playmédia, C-298/17, EU:C:2018:1017, 18 kohta).

- 17 Unionin tuomioistuimelle esitetään edellä esitetyn pohjalta ensimmäinen ennakkoratkaisukysymys.

Mahdollisuus asettaa siirtovelvollisuuksia

- 18 Tässä asiassa voidaan todeta, että kantajan toiminta muodostuu osittain signaalien välittämisestä sähköisten viestintäverkkojen kautta (varmistamalla, että signaalit siirretään) ja käyttöoikeuden antamisesta loppukäyttäjille (asiakkaille) kyseiseen signaaliin (suojattuun televisiolähetykseen) käyttämällä ehdollisen käyttöoikeuden mahdollistavia laitteita. Kyseisiä signaaleja (signaalivirtaa) siirretään jatkuvasti (keskeytymättä), riippumatta asiaankuuluvia televisiokanavia kyseisenä ajankohtana katsovien loppukäyttäjien määrästä.
- 19 Koska kyseessä olevaa televisiokanavaa LRT Kultūra (LRT Plus) ei lähetetä satelliittilähetysaseman kautta, kyseinen edelleenlähetysvelvollisuus merkitsee olennaisesti myös kantajan velvollisuutta varmistaa, että televisiokanava lähetetään satelliittiverkon kautta. Toisin sanoen kyseinen velvollisuus ei koske loppukäyttäjien (asiakkaiden) kykyä katsella televisiokanavaa, joka on jo (edelleen)lähetetty satelliittilähetysaseman kautta, vaan muun muassa velvollisuutta siirtää signaaleja (tai varmistaa, että asiaankuuluvat signaalit siirretään) esimerkiksi sisällyttämällä ne virtaustoistoon.
- 20 On myös tärkeää korostaa, että kantaja ei muuta televisio-ohjelmien sisältöä lähettäessään ne edelleen, kuten jo mainittiin. Kansallisen sääntelyjärjestelmän mukaisesti on kiellettyä muuttaa edelleen lähetettäviä televisio-ohjelmia taikka lisätä kyseisiin ohjelmiin mitään tietoja, lukuun ottamatta erityisten teknisten toimenpiteiden käyttöä tarkoituksena varmistaa alaikäisten suojeleminen tai ohjelmien mukauttaminen vammaisten käyttöön soveltuviksi.
- 21 Näin ollen nyt käsiteltävässä asiassa kyseessä olevissa olosuhteissa kansallisen lain mukainen velvollisuus lähettää edelleen kansallisia LRT-televisiokanavia merkitsee yleispalveludirektiivin 31 artiklan 1 kohtaan sisältyvän siirtovelvollisuuden kaltaista velvoitetta. Jos unionin tuomioistuin siis vahvistaa, että kantajan kaltaiset talouden toimijat eivät kuulu yleispalveludirektiivin 31 artiklan soveltamisalaan, herää kysymys, onko jäsenvaltiolla oikeus asettaa talouden toimijoille muita kuin kyseisessä direktiivin säännöksessä tarkoitettuja siirtovelvollisuuksia.
- 22 Jaosto katsoo, että sitä seikkaa, että unionin lainsäätäjä on asettanut yleispalveludirektiivin 31 artiklan 1 kohtaan sisältyvän velvollisuuden ainoastaan talouden toimijoille, jotka tarjoavat sähköisiä viestintäverkkoja, voidaan tulkita siten, että tällaisia velvollisuuksia ei saa asettaa talouden toimijan toiminnalle (tai sen osalle), joka kuuluu puitedirektiivin ja erityisdirektiivien sääntelyalaan.

- 23 On katsottava, ettei tällaista arviota voida sinällään kumota unionin tuomioistuimen 13.12.2018 antaman tuomion Playmedia (C-298/17) 27 kohdan nojalla. Siinä todetaan seuraavaa: ”– yleispalveludirektiivissä jätetään jäsenvaltiolle vapaus asettaa siirtovelvoitteita kyseisen direktiivin 31 artiklan 1 kohdassa säädettyjen velvoitteiden lisäksi erityisesti yrityksille, jotka sähköisiä viestintäverkkoja tarjoamatta tarjoavat mahdollisuutta katsella televisio-ohjelmia suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä”. Kyseisestä kohdasta ja unionin tuomioistuimen tuomion sisällöstä seuraa selkeästi, että tällainen arvio tehdään yksinomaan analysoimalla toimintaa, joka liittyy televisio-ohjelmien tarjontaan suoratoistona ja suorana lähetyksenä internetissä eli sisältöpalveluun, ja sisältöpalveluihin sovellettavaa sääntelyjärjestelmää.
- 24 Puitedirektiivi ja erityisdirektiivit kattavat kuitenkin myös sähköiset viestintäpalvelut, joilla on lainsäädännön soveltamiseksi ymmärrettävä ”tavallisesti korvausta vastaan suoritettuja palveluja, jotka muodostuvat kokonaan tai pääosin signaalien siirtämisestä sähköisissä viestintäverkoissa, mukaan lukien televiestintäpalvelut ja siirtopalvelut radio- ja televisiotoiminnassa käytetyissä verkoissa, mutta jättäen ulkopuolelle sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen avulla siirretyt sisältöpalvelut tai sisältöä toimituksellisessa valvonnassaan pitävät palvelut; –” (puitedirektiivin 2 artiklan c alakohta).
- 25 Edellä mainittujen merkityksellisten seikkojen pohjalta voidaan kohtuudella päätellä, että kyseessä olevaa kantajan toiminnan osaa voidaan pitää sähköisten viestintäpalvelujen tarjoamisena, joka kuuluu puitedirektiivin sekä erityisdirektiivien, myös yleispalveludirektiivin, soveltamisalaan.
- 26 Toisaalta loppukäyttäjän kannalta kantaja tarjoaa palveluja, joihin sisältyy televisio-ohjelmista (kanavista) muodostuvien pakettien jakelu satelliittitelevision käyttäjille, ja tällaisen toiminnan on toisaalta katsottava olevan sisältötarjontapalvelua, kuten yleispalveludirektiivin johdanto-osan 45 perustelukappaleessa ja käyttöoikeusdirektiivin johdanto-osan 2 kappaleessa on selkeästi todettu. Riippumatta siitä tosiseikasta, että tämän palvelun tarjoaminen liittyy erottamattomasti asiaankuuluvan signaalin (signaalivirran) siirtämiseen (välittämiseen) satelliittiverkkojen kautta, ja kantaja järjestää tämän siirtämisen tai välittämisen, televisio-ohjelmapakettien jakelutoiminta on itsessään lähtökohtaisesti käyttöoikeuden tarjoamista suojattuun televisiolähetykseen, joten ei voida sulkea pois sitä, että kantajan harjoittaman toiminnan voitaisiin kokonaisuudessaan katsoa olevan edellä mainittujen sisältöpalvelujen tarjontaa.
- 27 Kuten puitedirektiivin johdanto-osan viidennessä perustelukappaleessa esitetään, siirron sääntely olisi erotettava sisällön sääntelystä. Perustelukappaleessa todetaan, ettei yhteisön sääntelyjärjestelmä koske ohjelmasisältöä. Näin ollen puitedirektiivin 1 artiklan 3 kohdassa säädetään, että kyseisellä direktiivillä, kuten ei yleispalveludirektiivilläkään, ei rajoiteta yhteisön tasolla tai kansallisella tasolla yhteisön oikeuden mukaisesti toteutettavia toimenpiteitä, joilla pyritään yleisen edun mukaisiin, erityisesti sisällön sääntelyyn ja audiovisuaalialan politiikkaan

liittyviin tavoitteisiin (yhteisöjen tuomioistuimen tuomio 22.12.2008, Kabel Deutschland Vertrieb und Service, C-336/07, EU:C:2008:765, 32 kohta).

- 28 Yleispalveludirektiivin johdanto-osan 45 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: ”Sisältötarjontapalvelut, kuten ääni- tai televisiolähetyspalvelupaketin tarjoaminen myyntiin, eivät kuulu sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisen sääntelyjärjestelmän soveltamisalaan. *Yleispalveluvelvollisuuksien ei pitäisi koskea tällaisten palvelujen tarjoajia kyseisten toimien osalta.* – –”
- 29 Perustelukappaleesta voidaan muun muassa päätellä, että unionin lainsäätäjä on paitsi määrittänyt, mitkä suhteet eivät kuulu sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen yhteisen sääntelyjärjestelmän soveltamisalaan, myös selkeästi ja yksiselitteisesti todennut, ettei tällaisten sisältöpalvelujen tarjoajiin pitäisi soveltaa yleispalveluvelvollisuuksia. Toisin sanoen voidaan katsoa, ettei sisältöpalveluja tarjoaviin talouden toimijoihin pidä soveltaa sellaisia velvollisuuksia, joiden sisältö on sama kuin yleispalveluvelvollisuuksien.
- 30 Yleispalvelulla tarkoitetaan ”[yleispalveludirektiivissä] määriteltyä tietyn laatuisten palvelujen vähimmäiskokonaisuutta, joka on kaikkien käyttäjien saatavilla näiden maantieteellisestä sijainnista riippumatta ja kansalliset erityisolot huomioiden kohtuulliseen hintaan” (puitedirektiivin 2 artiklan j alakohta). On todettava, että yleispalveludirektiivin 31 artiklan 1 kohdan mukainen velvollisuus, siltä osin kuin se koskee velvollisuutta varmistaa ja/tai toteuttaa asiaankuuluvan signaalin (signaalivirran) siirtämisen (välittämisen) satelliittilähetysasemalle ja sen lähettämisen sieltä, voitaisiin katsoa yleispalveluvelvollisuudeksi (jolla varmistetaan vähimmäismäärässä, että televisiolähetykset ovat satelliittitelevision käyttäjien saatavilla). Kyseisen direktiivin johdanto-osan 45 perustelukappaleen perusteella tällaista velvollisuutta ei siis voitaisi asettaa sisältöpalveluja, kuten televisio-ohjelmien sisältöpakettien myyntitarjontaa, tarjoaville talouden toimijoille. Toisaalta yleispalveluvelvollisuudet määrittellään yleispalveludirektiivin II luvussa (”Yleispalveluvelvollisuudet sosiaaliset velvollisuudet mukaan lukien”), jossa ei viitata siirtovelvollisuuksiin. Unionin tuomioistuimen tuomiosta 13.12.2018 Playmedia (C-298/17) voidaan sitä paitsi päätellä, että riippumatta siitä, miten siirtovelvollisuus olisi täytettävä, kyseinen velvollisuus voidaan asettaa mille tahansa sisältöpalveluja tarjoavalle talouden toimijalle edellyttäen, että unionin oikeuden mukaiset muut edellytykset täyttyvät.
- 31 Unionin tuomioistuimelle esitetään edellä esitetyn pohjalta toinen ennakkoratkaisukysymys.

Loppukäyttäjien määrä

- 32 Kansallista sääntelyjärjestelmää, joka liittyy velvollisuuteen lähettää edelleen kansallisen LRT-televisio-kanavat, sovelletaan kaikkiin edelleen lähettäjiin yhtenäisellä tavalla, myös esimerkiksi kaapeli(televisio)verkon operaattoreihin, jotka tarjoavat kaapelitelevisiopalveluja. Tässä ennakkoratkaisupyynnössä mainitun unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön perusteella viimeksi mainittuja

on varmasti pidettävä yleispalveludirektiivin 31 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuina sähköisiä viestintäverkkoja tarjoavina talouden toimijoina. Tässä asiassa kansallinen lainsäätävä soveltaa kyseisen velvollisuuden osalta yhtäläistä kohtelua kaikkiin edelleen lähettäjiin (eli sekä niihin, jotka tarjoavat sähköisiä viestintäverkkoja, että muihin), mikä merkitsee, että kansallisessa laissa asetetun velvollisuuden sisältöä on tulkittava ja sovellettava kaikkiin edelleen lähettäjiin yhtenäisellä tavalla. Toisin sanoen, jos tunnustetaan, ettei kansallisessa laissa asetettu siirtovelvollisuus ole unionin oikeuden mukaisesti mahdollinen siltä osin, kuin sitä sovelletaan yleispalveludirektiivin 31 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuihin talouden toimijoihin (edelleen lähettäjiin), tämä johtaisi myös arvioon, ettei tällainen velvollisuus olisi kansallisen lain mukaisesti mahdollinen muihinkaan televisiolähetysten lähettäjiin nähden. Sen vuoksi yleispalveludirektiivin tiettyjen säännösten tulkinnalla on merkitystä tässä asiassa.

- 33 Unionin tuomioistuin on katsonut, että yleispalveludirektiivin 31 artiklan 1 kohdasta johtuvia siirtovelvollisuuksia voidaan asettaa sähköisten viestintäverkkojen operaattoreille ainoastaan, jos merkittävä määrä loppukäyttäjiä käyttää sähköisiä viestintäverkkoja pääasiallisena keinonaan vastaanottaa radiotai televisiolähetystyksiä (ks. tuomio 22.12.2008, Kabel Deutschland Vertrieb und Service, C-336/07, EU:C:2008:765, 22 kohta, ja tuomio 3.3.2011, Euroopan komissio v. Belgian kuningaskunta, C-134/10, EU:C:2011:117, 73 kohta).
- 34 Vaikka unionin tuomioistuin on todennut, ettei tätä vaatimusta sovelleta yrityksiin, jotka eivät kuulu yleispalveludirektiivin 31 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan (ks. esim. tuomio 13.12.2018, Playmédia, C-298/17, EU:C:2018:1017, 38 kohta), kansallisen lain soveltamista kysymyksessä oleviin oikeussuhteisiin koskeva 32 kohdassa esitetty arvio merkitsee tässä asiassa sitä, että on häivyttävä epäilykset sen suhteen, mitkä loppukäyttäjät on erityisesti otettava huomioon, jotta voidaan määrittää, täyttyykö kyseinen edellytys.
- 35 Tältä osin lautakunta on toisaalta riidanalainen päätöksen tehdessään pohtinut, voivatko kantajan asiakkaat katsella kyseessä olevaa televisiokanavaa käyttämällä omia (satelliittilaitteitaan, ja vastaavasti todennut, että heidän satelliittipäätelaitteensa (tekniset välineet) eivät mahdollista LRT Kultūra -televisiokanavan lähetysten vastaanottamista, koska ne lähetetään maanpäällisessä verkossa. Lautakunnan arvio perustuu ensisijaisesti siihen tosiseikkaan, että satelliittitelevisiokanavien katselijoilla ei ole teknisiä laitteita maanpäällisten lähetysten vastaanottamiseen.
- 36 Toisaalta yhteisöjen tuomioistuimen tuomion 22.12.2008 Kabel Deutschland Vertrieb und Service (C-336/07) 23 kohdasta on selvää, että tämän Euroopan unionin oikeudellisen elimen mukaan pääasiassa analoginen kaapeliverkko täytti tämän kyseisen edellytyksen, koska ”Saksassa kyseinen lähetysmuoto saavuttaa noin 57 prosenttia kotitalouksista ja koska se on siis käytetyin lähetystapa”. Tämä näyttää johtavan päätelmään, jonka mukaan, kun arvioidaan muun muassa yleispalveludirektiivin 31 artiklan 1 kohdan soveltamiseksi, käyttäkö merkittävä määrä loppukäyttäjiä asiaankuuluvaa verkkoa pääasiallisena keinonaan

vastaanottaa televisiolähetyksiä, satelliittiverkon kautta lähetettävien televisio-ohjelmien loppukäyttäjien määrää on tässä asiassa arvioitava suhteessa muihin sähköisiin viestintäverkkoihin (kuten maanpäälliseen verkkoon, kaapeliverkkoon jne.).

- 37 Siinä suhteessa on pantava merkille, että asiaa koskevien tietojen perusteella kantajan palveluja käyttää noin yhdeksän prosenttia kaikista maksutelevision tilaajista ja noin kuusi prosenttia kaikista kotitalouksista (kantaja on ainoa maksullisia satelliittitelevisiopalveluja tarjoava yritys Liettuassa).
- 38 Unionin tuomioistuimelle esitetään edellä esitetyn pohjalta kolmas ennakkoratkaisukysymys.
- 39 On myös huomattava, että yleispalveludirektiivin johdanto-osan 44 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa: ”– – televisiolähetyksen yleisölle lähettämiseen käytettäviin verkkoihin kuuluvat kaapelitelevisiot sekä satelliitti- ja maanpäälliset lähetykset. Niihin voi kuulua myös muita verkkoja sikäli kuin merkittävä määrä loppukäyttäjää tällaisia verkkoja pääasiallisena keinona – – televisiolähetyksen vastaanottamiseen.”
- 40 Televisiokanava LRT Kultūra (LRT Plius) lähetetään suoratoistona maksutta LRT:n verkkosivuston kautta, ja kyseisellä verkkosivustolla on myös mahdollista katsella kyseisen televisiokanavan yksittäisiä ohjelmia milloin tahansa. Vuoden 2015 loppuneljänneksellä internetyhteyspalvelujen tilaajien kokonaismäärä oli Liettuassa 1 187 100 (vrt. maksutelevision tilaajien määrä 724 500, joista kantajan tilaajien määrä 83 600), ja vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä tilaajien kokonaismäärä oli 1 295 500 (maksutelevision tilaajien määrä oli 677 700, joista kantajan tilaajien määrä 60 800). Loppukäyttäjien keskimääräinen internet-verkon tiedonsiirtonopeus riittää Liettuassa paremmin kuin hyvin kyseisten lähetyksien katseluun. Tämä antaa aiheen neljanteen ennakkoratkaisukysymykseen.
- 41 On myönnettävä, että yleispalveludirektiivin luvussa IV (”Loppukäyttäjien edut ja oikeudet”) olevassa 31 artiklan 1 kohdassa muun muassa taataan katselijoille käyttöoikeus useihin televisiokanaviin riippumatta teknisistä keinoista, joita he päättävät käyttää televisiolähetyksen vastaanottamiseen. Siksi sillä seikalla ei mahdollisesti ole merkitystä, että vain pieni loppukäyttäjien määrä käyttää asiaankuuluvaa keinoa lähetyksen vastaanottamiseen ja että kyseiset käyttäjät voivat katsella kyseisiä televisiokanavia muilla keinoin (käyttämällä maanpäällistä televisioverkkoa tai internetiä), kun direktiivin kyseisen säännöksen mukaisesta velvollisuudesta annetaan ratkaisu.

Pakollisen velvollisuuden SEUT 56 artiklan mukaisuus

- 42 Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä seuraa, että tämänluonteinen siirtovelvollisuus on aina SEUT 56 artiklassa tarkoitetun palvelujen tarjoamisen vapauden rajoitus siitä riippumatta, kuuluuko se yleispalveludirektiivin soveltamisalaan (ks. esim. tuomio 13.12.2007, United Pan-Europe

Communications Belgium SA ym., C-250/06, EU:C:2007:783, 38 kohta). Asiassa vallitsevien seikkojen pohjalta on selvää, että kantajalle, joka on sijoittautunut toiseen jäsenvaltioon, asetettu velvollisuus lähettää edelleen kyseisen televisiokanavan ohjelmia satelliittiverkkojen kautta on tunnustettava kyseisen vapauden rajoitukseksi. Tällainen rajoitus voi olla perusteltu yleiseen etuun liittyvistä pakottavista kulttuuripoliittisista syistä (tuomio 13.12.2007, United Pan-Europe Communications Belgium SA ym., C-250/06, EU:C:2007:783, 41 ja 42 kohta). Oikeudenkäynnin tässä vaiheessa ei ole mitään perusteltua syytä epäillä, etteikö kansallisessa laissa säädetyllä velvollisuudella lähettää edelleen kyseisen televisiokanavan ohjelmat tavoiteltaisiin yleisen edun mukaista tavoitetta. Kyseiset velvollisuudet on vahvistettu laissa ja ne juontuvat suoraan siitä, ja velvollisuudet ovat selkeitä, pakollisia ja sovellettavissa kaikkiin edelleen lähettäjiin.

- 43 Jaostolla on kuitenkin epäilyksiä sen suhteen, voidaanko kyseinen velvollisuus katsoa oikeasuhteiseksi ja tarpeelliseksi kyseisten tavoitteiden saavuttamisen kannalta, kun otetaan huomioon, ettei asiassa mikään viittaa siihen, etteikö LRT (kolmas osapuoli, jota asia koskee) kykene lähettämään kyseistä televisiokanavaa itse kantajan asiakkaiden käyttämien satelliittiverkkojen kautta.
- 44 LRT on samoin kuin kantajakin täysin kykenevä vuokraamaan verkkoresursseja ja hankkimaan siihen liittyvät palvelut vastaavin kustannuksin samoilta sähköisten viestintäverkkojen ja niiden erillisten osien operaattoreilta ja samoilta palvelun tarjoajilta kuin kantaja. Tässä asiassa sen osoittaa jo se tosiseikka, että LRT lähettää itse salaamatonta televisiokanavaa LRT Lituanica – jota sekä kantajan asiakkaat että muut satelliittitelevisiion loppukäyttäjät (katsojat) voivat katsella maksutta – sen saman satelliittilähetyksensä kautta, jota muun muassa kantaja käyttää.
- 45 Edellä esitetyn perusteella Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään viides ennakkoratkaisukysymys.
- 46 Olisi myös huomattava, että salaamaton televisiokanava LRT Kultūra (LRT Plius) lähetetään maanpäällisen (televisio)lähetyksen kautta, joten hankkimalla DVB-T-signaalien vastaanottoon tarvittavat laitteet ja/tai käyttämällä asianomaisia laitteita, jotka eivät ole kalliita, myös ne kotitaloudet, jotka käyttävät kantajan tarjoamia satelliittitelevisiopalveluja, voivat lähtökohtaisesti saada kyseisen televisiokanavan käyttöönsä. Lisäksi osa kyseisen televisiokanavan sisällöstä on käytettävissä maksutta internetin kautta joko suorina lähetyksinä tai myöhemmin katsottavina yksittäisinä ohjelmina.
- 47 Näin ollen tässä asiassa esitetään myös kuudes ennakkoratkaisukysymys.